

Samlad riskbild 2025

Miljö- och klimatnämnden

Innehåll

1	Inledning.....	3
2	Översikt av nämndens samlade riskbild 2025.....	4
3	Samlad riskbild med åtgärder	5
3.1	Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Samtliga verksamhetsområden	5
3.1.1	Övergripande risk – Förekomst av oegentligheter inom verksamheten	5
3.1.2	Väsentliga risker inom riskområdet.....	5
3.2	Riskområde: Styrning och ledning – Beredskap	8
3.2.1	Väsentliga risker inom riskområdet.....	8
3.3	Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Myndighetsutövning inom livsmedels-området, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet.....	10
3.3.1	Väsentlig risk inom riskområdet – Förvaltningens myndighetsutövning inom livsmedelsområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet fångar inte upp områden där fusk, lagöverträdelser och osund konkurrens förekommer	10
3.4	Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Miljöövervakning	11
3.4.1	Väsentlig risk inom riskområdet – Förvaltningens och stadens systematik för att lagra och dela miljödata är ofullständig.....	11

1 Inledning

Nämnden ska säkerställa att riskhantering¹ sker kontinuerligt inom väsentliga verksamhetsområden, processer och projekt, samt vid större förändringar i verksamheten, enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll (senast reviderad KF 2024-03-21 §109).

Förvaltningen arbetar löpande med riskhantering och egenkontroller i arbetsprocesser, rutiner med mera för att upptäcka brister samt förebygga, minimera eller eliminera risker inom nämndens verksamhetsområden. Riskhanteringen för olika riskområden ska sammanställas i en samlad riskbild för nämndens verksamhetsområde. Den samlade riskbilden ska beskriva åtgärder som redan har införts för att minska risker för verksamheten plus nya åtgärder som behöver vidtas.

Förvaltningen har i 2025 års samlade riskbild identifierat 10 väsentliga risker för verksamheten efter riskbedömning av drygt 50 aktuella risker med utgångspunkt i nämndens reglemente, genomförandeplan och budget 2025. Denna riskbedömning har utgjort bas för den samlade riskbild med åtgärder som förvaltningen har tagit fram och som presenteras i detta dokument.

Övergripande omvärldsförutsättningar som landets säkerhetsläge, och komplexa processer för att ställa om till ett hållbart samhälle är högst aktuella utmaningar för Göteborgs Stad och för miljö- och klimatnämnden. I förslaget till nämndens samlade riskbild 2025 fokuserar därför förvaltningen på de övergripande riskområden där kraftsamling är centralt för att klara grunduppdraget och fortsätta hantera dessa komplexa utmaningar.

Det rådande säkerhetsläget medför ett starkt behov av att accelerera stadens förmågehöjande arbete. Detta har direkt påverkan på staden och miljöförvaltningen som arbetsgivare, och innebär ett behov av ökat stöd och rådgivning i dessa frågor. Förvaltningen ska samtidigt använda resurser så effektivt som möjligt och anpassa sin verksamhet till ett ansträngt ekonomiskt läge. Förutsättningarna för nämnden att klara grunduppdraget påverkas till del av den snabba förändringstakten i samhället och av oförutsägbarheten i vilka uppdrag nämnden kommer att behöva prioritera framöver.

Mot bakgrund av dessa förutsättningar läggs fokus i nämndens samlade riskbild för 2025 på att fortsätta dels utveckla en hållbar och robust organisation, dels öka takten i miljö- och klimatomställningen i Göteborg. Detta i linje med de prioriterade fokusområden för perioden 2025–2027 i nämndens budget 2025.

Uppföljning av nämndens samlade riskbild 2025 sker i samband med delårs- och årsrapporter.

¹ Med riskhantering avses här samordnade aktiviteter för att styra och leda organisationen med avseende på risk. Riskhanteringen består i att identifiera, analysera och utvärdera risker, och därefter besluta om hur riskerna ska behandlas och följas upp. Riskerna bedöms utifrån traditionell riskbedömningsmetodik: 1–4 skala för att bedöma både riskens sannolikhet och riskens konsekvens. Multiplikationen av dessa två värden resulterar i ett riskvärde som indikerar om risken är låg (1–4), mellan (4–9) eller hög (12–16).

2 Översikt av nämndens samlade riskbild 2025

Riskområde Nämndens grunduppdrag – Samtliga verksamhetsområden Riskvärde MELLAN	Övergripande risk Förekomst av oegentligheter inom verksamheten. Väsentliga risker Förvaltningens anställda utsätts för otillåten påverkan som resulterar i att beslut, prioriteringar eller arbetssätt påverkas. Förvaltningens anställda utsätts för hot och våld. Nämndens förtroendevalda utsätts för hot och våld. Infiltration i organisationen. Bristande följsamhet mot förvaltningens regelverk gällande inköps- och upphandlingsprocesser.
Riskområde Styrning och stöd – Beredskap Riskvärde MELLAN	Väsentliga risker Begränsad förmåga att bedriva ledning och samverkan vid samhällsstörning eller/och krissituation. Dataintrång, cyberattack, dataläcka eller liknande. Bristande följsamhet mot gällande regelverk och förvaltningens styrande dokument angående informationshantering.
Riskområde Nämndens grunduppdrag – Myndighetsutövning inom livsmedelsområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet Riskvärde HÖG	Väsentlig risk Förvaltningens myndighetsutövning inom livsmedelsområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet fångar inte upp områden där fusk, lagöverträdelser och osund konkurrens förekommer.
Riskområde Nämndens grunduppdrag – Miljöövervakning Riskvärde HÖG	Väsentlig risk Förvaltningens och stadens systematik för att lagra och dela miljödata är ofullständig.

3 Samlad riskbild med åtgärder

3.1 Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Samtliga verksamhetsområden

3.1.1 Övergripande risk – Förekomst av oegentligheter inom verksamheten

Oegentligheter är ett samlingsbegrepp för hela gruppen av oönskade beteenden/handlingssätt med konsekvenser för stadens anseende och/eller verksamhet där olika former av korruption ingår. Göteborgs Stad tillämpar en bred definition av begreppet, där oegentligheter innebär att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra.

Begreppen oegentligheter/korruption brukar innefatta:

- tagande och givande av muta
- vänskapskorruption, jäv, med mera
- otillbörlig påverkan
- förtroendeskadliga bisysslor, andra förmåner
- att gynna sig själv på arbetsgivarens bekostnad
- att gynna någon på arbetsgivarens bekostnad
- stöld, bedrägeri, förskingring

Risken kan innebära allvarliga konsekvenser för stadens anseende och/eller verksamhet i form av ekonomiska, brottsliga, sociala eller/och ekologiska innebörden.

3.1.2 Väsentliga risker inom riskområdet

Förvaltningens anställda utsätts för otillåten påverkan

Riskbeskrivning

Förvaltningens anställda utsätts för otillåten påverkan som resulterar i att beslut, prioriteringar eller arbetssätt påverkas på ett inte önskvärt sätt.

Konsekvensbeskrivning

Om förvaltningens beslut, prioriteringar och/eller arbetssätt påverkas på grund av otillåten påverkan kan konsekvenserna bli allvarliga. En konsekvens är att myndighetsutövningen inte genomförs på det sätt som lagstiftaren har tänkt, och det kan komma att påverka människors hälsa och miljön på ett inte önskvärt sätt. Detta kan innebära bland annat att förtroendet för nämnden och kommunen skadas.

Genomförda/pågående åtgärder

- Genomföra Göteborgs Stads handlingsplan för att motverka tystnadskultur 2022–2026.
- Genomföra verksamhetsplan för arbetet mot osund konkurrens.

- Dialog på arbetsplatsträffar (APT) utifrån framtaget gemensamt material med anpassade fokusområden.
- Hålla systematisk utbildning och uppdatering- och repetitionstillfällen för att höja och upprätthålla lämplig kompetens hos medarbetare och chefer.
- Tillgängliggöra aktuell information både i chefsportalen och på förvaltningens digitala nav.
- Aktualitetsprövning av gällande styrande dokument och annan information.
- Systematisk uppföljning på individuell nivå via medarbetarsamtal och andra avstämningar mellan chef och medarbetare, resultat från medarbetarenkät, och anmälda avvikelserapporter.

Planerade åtgärder

- Fortsätta på inslagen väg med att genomföra pågående åtgärder.

Förvaltningens anställda utsätts för hot eller/och våld

Riskbeskrivning

Personsäkerheten av förvaltningens anställda riskeras på grund av att de utsätts för hot och våld inom ramen för arbetet med prövning, tillsyn och kontroll.

Konsekvensbeskrivning

Medarbetare skadas psykiskt och/eller fysiskt. Detta innebär ett allvarligt hot mot rättssäkerheten, och tryggheten för anställda, verksamhetsutövare och invånare.

Genomförda/pågående åtgärder

- Genomföra Göteborgs Stads handlingsplan för att motverka tystnadskultur 2022–2026.
- Genomföra verksamhetsplan för arbetet mot osund konkurrens
- Dialog på arbetsplatsträffar (APT) utifrån framtaget gemensamt material med anpassade fokusområden.
- Hålla systematisk utbildning och uppdatering- och repetitionstillfällen för att höja och upprätthålla lämplig kompetens hos medarbetare och chefer.
- Tillgängliggöra aktuell information både i chefsportalen och på förvaltningens intranät.
- Aktualitetsprövning av gällande styrande dokument och annan information.
- Systematisk uppföljning på individuell nivå via medarbetarsamtal och andra avstämningar mellan chef och medarbetare, resultat från medarbetarenkät, och anmälda avvikelserapporter.
- Inrättat lokala kompetensteam.

Planerade åtgärder

- Fortsätta genomföra pågående åtgärder.
- Utveckla samverkan mellan förvaltningens säkerhetsfunktion och avdelningarna för prövning, tillsyn och kontroll.
- Fortsätta utveckla lokala kompetensteam.
- Utvärdera de säkerhetsförslag som upphandlade säkerhetskonsulter har rekommenderat.

Nämndens förtroendevalda utsätts för hot eller/och våld

Riskbeskrivning

Personsäkerheten av nämndens ledamöter och ersättare riskeras på grund av att de utsätts för hot och våld inom ramen för arbetet som förtroendevalda.

Konsekvensbeskrivning

Förtroendevalda skadas psykiskt och/eller fysiskt. Detta innebär ett allvarligt hot mot rättssäkerheten och demokratin.

Genomförda/pågående åtgärder

- Förtydligat arbetssätt utifrån gällande riskbild.

Planerade åtgärder

- Omhänderta stadsrevisionens rapport med förslag på åtgärder.

Infiltration i organisationen

Riskbeskrivning

Infiltration av organiserad brottslighet i kommunal verksamhet innebär att kriminella nätverk eller individer försöker få tillgång till information och påverka beslut, resurser eller anställningar i kommunala förvaltningar och bolag för att främja sina egna intressen.

Konsekvensbeskrivning

Detta innebär ett allvarligt hot mot rättssäkerheten, förtroendet för Göteborgs Stad som offentlig organisation samt tryggheten för anställda, verksamhetsutövare och invånare.

Genomförda/pågående åtgärder

- Genomförd kartläggning av befattningar som har risk för infiltration på uppdrag av kommunstyrelsen/kommunfullmäktige.

Planerade åtgärder

- Omhänderta stadsledningskontorets kommande rekommendationer inom området.

Bristande följsamhet mot förvaltningens regelverk gällande inköps- och upphandlingsprocesser

Riskbeskrivning

Förvaltningen följer inte de styrande dokument som gäller inom inköp- och upphandlingsprocesserna angående beställning av varor eller/tjänster.

Konsekvensbeskrivning

Om samtliga steg inom inköp- och upphandlingsprocesserna inte följs korrekt kan brister uppstå som i sin tur kan leda till inköp som inte motsvarar förvaltningens behov, onödiga eller högre kostnader för förvaltningen och skattebetalarna, vites-

och/eller och skadeståndsbelopp, minskat trovärdighet/incitament för att teckna ramavtal hos leverantörer eller/och att oegentligheter inte upptäcks.

Genomförda/pågående åtgärder

- Säkerställa att gällande rutiner och riktlinjer är kända och följs bland de involverade i processen.
- Genomför löpande kontroller i inköps- och upphandlingsprocessen systematiskt.

Planerade åtgärder

- Fortsätta på inslagen väg med att genomföra planerade åtgärder.

3.2 Riskområde: Styrning och ledning – Beredskap

3.2.1 Väsentliga risker inom riskområdet

Begränsad förmåga att bedriva ledning och samverkan vid samhällsstörning eller/och krissituation

Riskbeskrivning

Förvaltningens beredskap är inte tillräckligt robust vid ett försämrat säkerhetsläge.

Konsekvensbeskrivning

Det rådande säkerhetsläget i omvärlden kan orsaka störningar i samhället på relativt kort tid och även omöjliggöra normalt arbete i staden. Detta innebär ett allvarligt hot mot miljöförvaltningen som offentlig organisation samt mot tryggheten för anställda, verksamhetsutövare och invånare.

Genomförda/pågående åtgärder

- Aktualitetspröva krisledningsplan för nämndens verksamhetsområden och uppdatera den till det rådande säkerhetsläget.
- Utbilda och öva i krishantering inom nämndens verksamhetsområden.

Planerade åtgärder

- Fortsätta att utbilda och öva i krishantering inom nämndens verksamhetsområden.
- Säkerställa efterlevnad av gällande styrande dokument inom området.

Dataintrång, cyberattack, dataläcka eller liknande

Riskbeskrivning

Risk för att externa angrepp eller interna intrång leder till att obehöriga får åtkomst till, exponerar, ändrar, förstör eller otillgängliggör information.

Konsekvensbeskrivning

Kränkning av enskilda individers friheter och rättigheter samt liv och hälsa, verksamhetsstörning eller -avbrott, minskad effektivitet i verksamheten, påverkan på samhällsfunktioner, ekonomiska förluster för nämnden eller andra organisationer samt förtroendeskada.

Genomförda/pågående åtgärder

- Driva ett aktivt informationssäkerhetsarbete i enlighet med Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet, Göteborgs Stads plan för digitalisering 2023–2026 och andra aktuella styrande dokument inom området.
- Genomfört stadens kurs om informationssäkerhet för att öka säkerhetsmedvetenheten (obligatorisk för alla anställda).
- Löpande dialog med driftsleverantörer.
- Genomfört dialog på arbetsplatsträffar (APT) utifrån gemensamt material om behörighet, åtkomst och sekretess.
- Reviderat styrande dokument om behörighet, åtkomst och sekretess samt tagit anvisning om att skydda information.
- Inrättat tjänst som informationssäkerhetssamordnare från 1 januari 2025.
- Inrättat utlämnandegrupp som hanterar alla utlämnanden av allmänna handlingar för ökad säkerhet.
- Genomfört pilottest samt tagit fram plan för vidare utveckling av säker digital kommunikation.
- Startat upp kontinuitetshantering för hantering av allmänna handlingar.

Planerade åtgärder

- Fortsätta på inslagen väg med att genomföra pågående åtgärder.

Bristande följsamhet mot gällande regelverk och förvaltningens styrande dokument angående informationshantering

Riskbeskrivning

Förvaltningen uppfyller inte de krav som följer av lag och övrig författning samt av stadens och förvaltningens interna styrande dokument inom informationshanteringsområdet.

Konsekvensbeskrivning

Kränkning av enskilda individers friheter och rättigheter samt liv och hälsa, verksamhetsstörning eller -avbrott, minskad effektivitet i verksamheten, påverkan på samhällsfunktioner, ekonomiska förluster för nämnden eller andra organisationer samt förtroendeskada.

Genomförda/pågående åtgärder

- Säkerställa efterlevnad av Göteborgs Stads riktlinje för informationssäkerhet.
- Integrering av informationshanteringen i förvaltningens ordinarie process och IT-stöd för uppföljning och kontroll.
- Framtagande av ett nytt omfattande utbildningspaket för informationshantering i flera delar (integreras i onboardingprocessen).

- Framtagande av dokumenthanteringsplan för verksamhetsområde 1 och 2 (implementeras under 2025).

Planerade åtgärder

- Vidareutveckla systematik och metodik för förvaltningens samordnade informationshantering och informationsstyrning.
- Utveckla kontinuitetshanteringen med fokus på tillgång till information inom samtliga verksamhetsområden.
- Genomföra särskild utbildningsinsats för informationsägare (chefer).
- Komplettera och utveckla dokumenhanteringsplan, register över personuppgiftsbehandlingar och informationsklassningar samt ta fram en process för aktualitetsprövning av dessa dokument.
- Omhänderta förvaltningens äldre fysiska och digitala informationstillgångar.
- Utveckla teknik, metodik och rutiner för digitalt bevarande och gallring.

3.3 Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Myndighetsutövning inom livsmedelsområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet

3.3.1 Väsentlig risk inom riskområdet – Förvaltningens myndighetsutövning inom livsmedelsområdet, miljö- och hälsoskyddsområdet samt alkohol- och tobaksområdet fångar inte upp områden där fusk, lagöverträdelser och osund konkurrens förekommer

Riskbeskrivning

Förvaltningens prövning, tillsyn och kontroll upptäcker inte eller/och hanterar inte i tillräcklig omfattning områden där fusk och osund konkurrens förekommer.

Orsaker till detta kan till exempel vara otillräckliga arbetssätt, brist på kunskap och kompetens, otillräcklig resurssättning eller felaktiga prioriteringar.

Konsekvensbeskrivning

Risken är att nämnden inte kan bidra till att motverka osund konkurrens och kriminell verksamhet i Göteborg i önskad omfattning. Därunder att det förekommer bristande efterlevnad av gällande lagstiftning och därmed skyddas inte människors hälsa och miljön.

Genomförda/pågående åtgärder

- Genomförd verksamhetsplan för arbetet mot osund konkurrens 2024
- Säkerställt att förvaltningen följer Göteborgs stads plan för kompetensförsörjning 2024–2026 gällande fokusområdet Utveckling av kompetens inom organisationen.

Planerade åtgärder

- Genomföra verksamhetsplanen för arbetet mot osund konkurrens 2025
- Genomföra kompetenshöjande insatser på avdelningsnivå för att öka förmågan att fånga upp oseriösa verksamheter.
- Vidareutveckla organiseringen och samordningen av förvaltningens arbete mot osund konkurrens samt pågående samverkan med andra myndigheter.

3.4 Riskområde: Nämndens grunduppdrag – Miljöövervakning

3.4.1 Väsentlig risk inom riskområdet – Förvaltningens och stadens systematik för att lagra och dela miljödata är ofullständig

Riskbeskrivning

Göteborgs Stad saknar en effektiv gemensam hantering av stadens miljödata. Detta gäller för såväl kvantitativa som kvalitativa data. Detta inkluderar insamling och lagring av data, men också systematik för att tillgängliggöra data för såväl nyttjande som visualisering.

Konsekvensbeskrivning

Att det saknas en systematik för samla in och tillgängliggöra miljödata i staden innebär att uppföljningen av stadens miljö- och klimatmål inte kan genomföras på ett effektivt sätt. Uppföljningen riskerar också att bli bristfällig och kommer därmed inte utgöra ett fullgott underlag för politiska beslut. På motsvarande sätt kan konsekvenser uppstå för stadsplaneringen som nyttjar samma typ av data, och där det finns en risk för brister i kvaliteten i de analyser och bedömningar som görs.

Genomförda/pågående åtgärder

- Rekryterad ansvarig för miljödatautveckling
- Förstärkt samverkan mellan berörda avdelningar inom förvaltningen
- Inventera och säkra alla relevanta datalagringsytor

Planerade åtgärder

- Förstärka kapacitet och kompetens inom förvaltningen för att åtgärda risken